

Minister
Zdrowia

ZPN.050.30.2024.KM
Warszawa, 03 grudnia 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6256 w sprawie leczenia otyłości, złożoną przez Pana Posła Krzysztofa Piątkowskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ministerstwo Zdrowia planuje realizację szeregu działań dotyczących leczenia otyłości, co znalazło swoje odzwierciedlenie w dokumentach o charakterze strategicznym. Pierwszym przykładem jest „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030”, która ma charakter parasolowy dla systemu ochrony zdrowia. Wskazano w niej konieczność realizacji programów zdrowotnych dla kluczowych chorób przewlekłych o charakterze cywilizacyjnym, takich jak otyłość. Dodatkowo jako wyzwanie wymagające wsparcia wymieniono intensywną edukację zdrowotną, w tym programy interwencji behawioralnych w grupach ryzyka (otyłość, używki, siedzący tryb życia, narażenie na nadmierny stres). Ponadto, w mapie potrzeb zdrowotnych, która jest podstawą diagnostyczną dla wszystkich dokumentów o charakterze strategicznym w systemie ochrony zdrowia, przeprowadzono analizę tego zakresu w ramach części „Czynniki ryzyka i profilaktyka”. Na tej podstawie opracowano plany transformacji (krajowy i wojewódzkie). W pierwszym z nich uwzględniono działania z zakresu promowania prawidłowego sposobu odżywiania oraz zapobiegania nadwadze i otyłości. Z kolei w planach wojewódzkich, również założono działania w tym zakresie. Są one zróżnicowane w zależności od województwa, a przykładowo jest to wdrażanie programów profilaktyki i promocji zdrowia, wykonywanie badań przesiewowych u osób otyłych, czy zwiększenie liczby dietetyków. Ostatecznie, działania związane ze

zwalczaniem otyłości uwzględniono w dokumentach takich jak Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030¹ i Narodowy Program Zdrowia na lata 2021- 2025².

Odpowiadając na pytanie w sprawie programu KOS-BMI 30 PLUS, uprzejmie wyjaśniam, że kierownictwo Ministerstwa Zdrowia, po dogłębnej analizie, podjęło decyzję o dyskontynuacji prac nad projektem rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości KOS-BMI 30 PLUS. W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę, że uchwałą nr 26/2024 z dnia 15 listopada 2024 r. Rady do spraw Zdrowia Publicznego powołany został Zespół do spraw przeciwdziałania otyłości. Uchwała dostępna jest na stronie Ministerstwa Zdrowia pod adresem: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/rada-do-spraw-zdrowia-publicznego>. Zgodnie z uchwałą, do Zadań Zespołu należą:

- przeprowadzenie analizy systemu ochrony zdrowia w zakresie przeciwdziałania otyłości,
- wypracowanie propozycji rozwiązań w zakresie zmniejszenia liczby osób z chorobą otyłościową w Polsce,
- wypracowanie propozycji rozwiązań w odpowiedzi na problemy osób z chorobą otyłościową w Polsce.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się w dniu 27 listopada 2024 r.

Odnosząc się zaś do kwestii zwiększenia dostępności ośrodków leczenia otyłości, w tym poradni bariatrycznych i specjalistycznej opieki multidyscyplinarnej, pragnę poinformować, że aktualnie kompleksowa diagnostyka i leczenie świadczeniobiorców z otyłością olbrzymią realizowane są w Polsce w oparciu o rozwiązania organizacyjne zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR³. Koncepcja tej opieki opiera się na scentralizowanym wielodyscyplinarnym leczeniu świadczeniobiorcy w ośrodku zapewniającym sprawną koordynację na każdym etapie leczenia obejmującą monitorowanie efektów leczenia oraz całego procesu terapeutycznego. Zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Program pilotażowy jest realizowany przez ośrodki koordynujące, których wykaz określa załącznik nr 3 do ww. rozporządzenia, które zawarły z Funduszem umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie programu pilotażowe.

Poza leczeniem realizowanym w ramach przedmiotowego pilotażu, leczenie otyłości w Polsce realizowane jest w ramach leczenia szpitalnego w ramach produktów rozliczeniowych takich jak: 5.51.01.0006012 F12 Duże zabiegi żołądka i dwunastnicy oraz 5.51.01.0006014 F14 Chirurgiczne leczenie otyłości. Na podkreślenie zasługuje fakt

---

¹ M. P z 2020 r., poz. 189

² Dz. U. z 2021 r., poz. 642

³ Dz. U. z 2023 r., poz. 1858, z późn.zm.

zwiększającej się liczby świadczeniodawców, którzy na przestrzeni lat 2020-2024 sprawozdawali do NFZ procedurę „chirurgiczne leczenie otyłości” w ramach leczenia szpitalnego. Liczba ta wzrosła z 58 świadczeniodawców w 2020 r. do 73 świadczeniodawców w 2024 r.

Ponadto uprzejmie informuję, że świadczenia na rzecz osób z nadwagą czy otyłością, w tym dzieci i młodzieży finansowane są w ramach świadczeń POZ i AOS w zakresach świadczeń adekwatnie do wskazań medycznych, w tym powikłań tej choroby. W ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej pacjenci z otyłością leczeni są w szczególności w zakresie chorób metabolicznych, endokrynologii oraz diabetologii.

Odpowiadając na pytanie w sprawie rozszerzenia finansowania farmakoterapii dla pacjentów z chorobą otyłościową, pragnę zwrócić uwagę, iż zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 września 2024 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, na wykazie tym nie znajduje się żaden lek, dla którego wskazaniem refundacyjnym bądź zarejestrowanym do stosowania (ujętych w Charakterystyce Produktu Leczniczego) byłoby leczenie choroby otyłościowej.

W Rejestrze produktów leczniczych dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdują się leki, dla których zarejestrowanym wskazaniem jest stosowanie w celu kontroli masy ciała, np. lek Mounjaro (tirzepatyd) lub Saxenda (liraglutyd).

W kwestii objęcia refundacją leków we wskazaniu dotyczącym leczenia otyłości, należy wskazać, że procedura obejmowania refundacją uruchamiana jest wyłącznie poprzez złożenie odpowiedniego wniosku przez podmiot odpowiedzialny. Do Ministerstwa Zdrowia nie wpłynął i nie jest procedowany żaden wniosek o objęcie refundacją i ustalenie ceny zbytu netto dla produktu leczniczego wskazanego dostosowania w leczeniu choroby otyłościowej.

Na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych⁴ po zasięgnięciu opinii Rady Przejrzystości, Konsultantów Krajowych oraz Rzecznika Praw Pacjenta, Minister Zdrowia z końcem maja 2022 r. opublikował drugą listę technologii lekowych o wysokim poziomie innowacyjności (TLI) na podstawie wykazu technologii lekowych o wysokim poziomie innowacyjności przygotowanego przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Na liście tej znalazł się lek Imcivree (setmelanotyd), oceniany we wskazaniu *otyłość i kontrola uczucia głodu towarzyszącego potwierdzonemu*

---

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 930

w badaniach genetycznych związanemu z bialleliczną utratą funkcji niedoborowi roopiomelanokortyny (POMC), w tym PCSK1, lub receptora leptyny (LEPR) u osób dorosłych i dzieci w wieku od 6 lat.

Aby wyjść naprzeciw potrzebom pacjentów, dla produktów leczniczych ujętych na liście TLI wprowadzono ekstraordynaryjny tryb procedowania wniosków. Dzięki temu podmioty odpowiedzialne mogą skorzystać z uproszczonej, 60-dniowej ścieżki refundacyjnej, nie ponosząc przy tym znacznych kosztów związanych z opracowaniem kompletu analiz HTA i przygotowaniem analizy weryfikacyjnej przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Niestety, często firmy farmaceutyczne nie są zainteresowane przedłożeniem odpowiedniego wniosku lub niektóre z takich wniosków pojawiają się dopiero po 6, a nawet 12 miesiącach od publikacji listy TLI.

Powodem takiego zjawiska jest przede wszystkim indywidualna strategia centrali konkretnych firm farmaceutycznych w stosunku do własnego portfolio w zakresie produktów jakie mają być wprowadzone do systemowej refundacji w Polsce. Pomimo preferencyjnej ścieżki obejmowania refundacją leków znajdujących się na wykazach TLI, dla leku Imcivree nie został złożony wniosek o objęcie refundacją i ustalenie ceny zbytu netto.

Odnosząc się do kwestii programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących otyłości, pragnę poinformować, że poprzez realizację Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ) prowadzone są inicjatywy mające na celu edukację zdrowotną oraz promowanie prozdrowotnego stylu życia. Jednym z celów operacyjnych NPZ jest profilaktyka nadwagi i otyłości. Programy strategiczne, w które wpisana jest realizacja działań z zakresu profilaktyki otyłości, obejmują także Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032⁵ oraz Narodową Strategię Onkologiczną na lata 2020-2030 (NSO).

W 2017 r., w ramach NPZ 2016-2020⁶, zostało utworzone Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej⁷. Działanie jest kontynuowane w ramach NPZ 2021-2025 i realizowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH-Państwowy Instytut Badawczy.

NCEŻ zajmuje się rozpowszechnianiem rzetelnej wiedzy w zakresie żywienia i zdrowego stylu życia, pozytywnej zmiany postaw i nawyków żywieniowych, co w konsekwencji przyczynia się do poprawy stanu zdrowia. Portal jest wiarygodnym i łatwo dostępnym źródłem wiedzy. Każdy zainteresowany poprawą swojego zdrowia i jakości życia ma dostęp do wyników najnowszych badań, szeregu artykułów edukacyjnych, materiałów wideo i wielu innych praktycznych narzędzi pomagających w zmianie nawyków na prozdrowotne.

---

⁵ M.P. z 2022 r., poz. 1265

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1492

⁷ <https://ncez.pzh.gov.pl/>

W ramach NCEŻ, w 2017 r. zostało uruchomione Centrum Dietetyczne Online (CDO, <https://ncez.pzh.gov.pl/poradnia/>). Działanie to wpisuje się zarówno w profilaktykę, jak i wsparcie żywieniowe w procesie leczenia. Z usług mogą korzystać zarówno osoby zdrowe w celu profilaktyki chorób zależnych od stylu życia, jak i chore, dla których dieta stanowi istotny element skutecznego leczenia. Konsultacja dietetyczna może mieć charakter indywidualny, a także rodzinny. Edukacja żywieniowa całej rodziny to kluczowy element w procesie zmiany nawyków żywieniowych, szczególnie wśród dzieci z otyłością. Spotkania mogą mieć charakter jednorazowej porady bądź długofalowej, bezpłatnej opieki.

Ponadto, poprzez realizację NPZ prowadzone są również szkolenia w zakresie promowania zasad zdrowego żywienia i aktywności fizycznej jako integralnej części zdrowego stylu życia. Osiągnięcie zadowalającego poziomu wiedzy w powyższym zakresie wśród uczestników szkoleń, utrwalanie wiedzy zdobytej podczas szkoleń, jak również stosowanie jej w praktyce to główna idea zadania. Szkolenia skierowane są do grup zawodowych zaangażowanych w działania na rzecz walki z nadwagą i otyłością: pracodawców, przemysłu spożywczego, menedżerów zdrowia, osób wykonujących zawody medyczne, nauczycieli, pracowników ochrony zdrowia, a także pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizatorem zadania jest Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję, że jednym z działań edukacyjnych, opracowanym koncepcyjnie i realizowanym przez ekspertów NCEŻ, które promuje wiedzę o zasadach zdrowego żywienia wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób odpowiedzialnych za przygotowywanie posiłków dla dzieci w jednostkach systemu oświaty, są warsztaty edukacyjno-kulinarne.

Edukacja kulinarna to jedna ze skuteczniejszych metod nauki zasad zdrowego żywienia wśród społeczeństwa, która łączy zarówno wiedzę, jak i praktykę. Takie działania wpisują się w profilaktykę nadwagi i otyłości oraz innych chorób zależnych od stylu życia.

Kolejnym działaniem edukacyjnym kierowanym do całych rodzin, jest cykliczny konkurs „Rodzinna Akcja: Zdrowa Rywalizacja”. Ma on na celu promowanie prozdrowotnych nawyków żywieniowych i aktywności fizycznej wśród wszystkich członków rodziny. Inicjatywa ta ma zachęcić do zwiększenia świadomości na temat zdrowego stylu życia i jego wpływu na zdrowie, a w efekcie trwałej zmiany nawyków żywieniowych na zdrowsze.

Ponadto, w zakresie NPZ na lata 2021-2025 Instytut Matki i Dziecka realizuje zadanie: Monitorowanie, wczesna diagnoza i interwencja w zakresie występowania nadwagi i otyłości oraz podwyższonego ciśnienia tętniczego krwi w populacji dzieci. W ramach zadania został opracowany program „Przybij Piątkę” skierowany do uczniów klas I-III oraz

ich rodziców. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie ryzyka nadwagi, otyłości i podwyższonego ciśnienia tętniczego krwi u dzieci w wieku wczesnoszkolnym i poprawa zachowań zdrowotnych dzieci poprzez zapoznanie z rekomendacjami w zakresie zdrowego stylu życia.

Wśród działań w zakresie promocji zdrowia w szczególności w kontekście zachowania oraz przywrócenia prawidłowej masy ciała realizowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia należy wymienić:

- Portal Akademia.nfz.gov.pl
- Portal Diety.nfz.gov.pl

Przez portal Diety NFZ, który działa od 2019 r., propagowane są zdrowe nawyki żywieniowe. Na stronie diety.nfz.gov.pl znajdują się gotowe jadłospisy oparte na diecie DASH. Programy żywieniowe są przeznaczone dla osób zdrowych (dieta DASH Classic), ale również dla chorych, dla których właściwa dieta jest istotna w łagodzeniu objawów i leczeniu m.in. nadwagi, zapaść czy cukrzycy.

- Portal Pacjent.gov.pl, na którym systematycznie publikowane są artykuły dotyczące profilaktyki i leczenia otyłości.
- Cykliczna akcja NFZ „ŚRODA Z PROFILAKTYKĄ”.

W 2024 r. NFZ kontynuuje cykliczną akcję edukacyjną „Środa z Profilaktyką”. W każdą środę NFZ regularnie dostarcza treści edukacyjnych, które dotyczą zdrowia. Materiały informacyjne co środę zamieszczane są m.in. na stronie głównej NFZ oraz na stronach oddziałów wojewódzkich NFZ. Treści edukacyjne związane ze „Środą z Profilaktyką” publikowane są również w mediach społecznościowych NFZ.

- Stanowiska ds. profilaktyki w oddziałach wojewódzkich NFZ.

Otyłość jest jednym z najpoważniejszych wyzwań zdrowotnych XXI wieku, dotykającym miliony ludzi na całym świecie, w tym także w Polsce, dlatego też działania w zakresie jej profilaktyki pozostają priorytetem Ministerstwa Zdrowia. Tylko wielośrodowiskowa determinacja i skoordynowane działania mogą zaowocować poprawą stanu zdrowia Polaków i powstrzymać zagrożenia, jakie eskalują wraz z coraz większym problemem otyłości w Polsce.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/